

Închisorile din regiunea transnistreană prezintă un pericol real pentru viața și sănătatea persoanelor

La data de 28 septembrie 2021, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a pronunțat Hotărârea în cauza *Drovorub v. Republica Moldova și Federația Rusă*, prin care a constatat încălcarea articolul 2 CEDO sub aspect material și procedural de către Federația Rusă. Curtea a obligat autoritățile ruse să achite reclamantei suma de 26 000 de Euro în calitate de prejudiciu moral și suma de 4 mii Euro în calitate de costuri și cheltuieli care urmează să fie achitate direct reprezentatului acesteia.

Cauza *Valentina Drovorub c. Republica Moldova și Federația Rusă* se referă la decesul fiului reclamantei în una din închisorile din regiunea transnistreană a Republicii Moldova la data de 1 noiembrie 2013. Administrația de facto de la Tiraspol nu a acordat asistența medicală adecvată în timpul detenției, încălcând, astfel, cerințele articolului 2 (dreptul la viață) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Curtea a constatat că R. (fiul reclamantei) pare să fi contractat tuberculoză și HIV în închisoarea din regiunea în 2006. Deși acest aspect nu intră în domeniul de aplicare al cauzei, este relevant în măsura în care R. suferea deja de aceste boli timp de peste cinci ani în momentul arestării și detenției sale în 2011, iar așa-numitele autorități ale închisorii din regiune cunoșteau despre acest fapt. Chiar și așa, în ciuda stării sale medicale grave, conform documentelor furnizate reclamantului de către administrația închisorii, lui

R. i s-ar fi oferit tratament medical o dată în iulie 2013, adică la mai mult de 19 luni de la arestarea sa în decembrie 2011 și ulterior în octombrie 2013. În plus, deși autoritățile închisorii au observat deteriorarea stării de sănătate a lui R. în iulie 2013, l-au internat la secția medicală a închisorii abia la începutul lunii octombrie 2013, iar la un spital civil cu puțin înainte de moartea sa.

Curții nu i s-a prezentat dosarul medical al lui R. pentru a stabili dacă i s-a oferit într-adevăr asistență medicală și nici informații despre schema de tratament utilizată pentru a evalua dacă tratamentul administrat a fost adecvat stării sale particulare (*a se vedea Holomiov împotriva Moldovei, nr. 30649/05, §§ 115 și 121, 7 noiembrie 2006*). Chiar și dacă ar fi să presupunem că, tratamentul necesar era disponibil și că lui R. i s-a administrat un astfel de tratament potrivit informației indicate de către administrația închisorii, **nu se poate susține că acele măsuri au fost suficiente și întreprinse în timp util pentru a preveni rezultatul letal.** În special, Curtea a constatat că, cauza morții lui R. pare a fi o complicație previzibilă a stării sale medicale, dacă este lăsată netratată sau tratată incorect sau într-un mod nepotrivit. **Astfel de omisiuni ar fi putut fi prevenite printr-un screening medical adecvat și prin tratament și plasare la timp într-o secție medicală sau într-un spital specializat în tratamentul tuberculozei și al co-infecțiilor cu HIV.**

Din aceste considerente, Curtea a concluzionat că a existat o încălcare a articolului 2 din Convenție sub aspect material.

Curtea de asemenea a mai constatat că, nu a fost efectuată nicio anchetă adecvată cu privire la cauza morții lui R.. Cu toate acestea, este unul dintre principiile de temelie prevăzute la articolul 2 din Convenție în ceea ce privește astfel de cazuri medicale similare că, atunci când un deținut moare din cauza unei boli, autoritățile trebuie, din proprie inițiativă și cu diligența cuvenită, să deschidă o anchetă

oficială pentru a stabiliți dacă ar fi putut fi pusă în joc neglijența medicală. Această obligație nu înseamnă că recurgerea la legea penală este întotdeauna necesară; în anumite circumstanțe, o investigație efectuată în cursul procedurilor disciplinare ar fi fost suficientă (*a se vedea Mastromatteo împotriva Italiei [GC], nr. 37703/97, § 90, CEDO 2002-VIII*). Cu toate acestea, în pofida faptului că reclamantul a decedat într-un spital civil la o zi după ce a fost transferat dintr-un spital din închisoare, tratamentul medical al reclamantului nu a fost niciodată supus unei anchete independente, imparțiale și cuprinzătoare. Nu a existat nicio investigație dacă persoanele împuternicite cu supravegherea sănătății sale în închisoare, au fost în cele din urmă responsabile de neglijență medicală.

Pe lângă toate deficiențele menționate mai sus în tratamentul lui R., există, de asemenea, un eșec de a explica suficient moartea acestuia. Aceasta este o omisiune gravă, deoarece, în afară de preocuparea pentru respectarea drepturilor inerente a articolului 2 al Convenției în fiecare caz individual, sunt în joc interese publice importante. În special, cunoașterea faptelor și a posibilelor erori comise în cursul asistenței medicale sunt esențiale pentru a permite instituțiilor în cauză și personalului medical să remedieze eventualele deficiențe și să prevină erori similare.

În concluzie, Curtea a constatat că a existat, de asemenea, și o încălcare a articolului 2 din Convenție din cauza neexecutării unei anchete independente și cuprinzătoare a decesului fiului reclamantei.

Curtea a mai stabilit că, Rusia a exercitat un control efectiv asupra regimului de la Tiraspol în perioada în care au avut loc faptele. În lumina acestei concluzii și în virtutea sprijinului militar, economic și politic continuu acordat administrației *de facto* de la Tiraspol, fără de care altfel nu ar putea supraviețui, Federația Rusă este responsabilă de încălcarea drepturilor reclamantei în cauza respectivă.

Guvernul Republicii Moldova a susținut în fața Curții precum că au depus eforturi consistente pentru a investiga circumstanțele morții fiului reclamantei. Cu toate acestea, aceștia nu au putut avansa din cauza lipsei de cooperare a autorităților „RMN” care au reținut probele. Guvernul rus nu a prezentat careva observații specifice pe acest caz.

Potrivit avocatei Asociației Promo-LEX, Nicoleta Hriplivîi: ”Hotărârea este una mult așteptată, deoarece dezvăluie de fapt realitatea dură dincolo de gratii în așa-numitul sistem penitenciar din regiunea transnistreană. Acest sistemul ilegal este o mașină a regimului care distruge vieți! Persoanele care nimeresc în acest sistem, își pun în pericol sănătatea și viața. Problema deceselor în închisorile din regiunea transnistreană, este o problemă mai veche, nesoluționată nici în prezent. Această hotărâre confirmă încă o dată că drepturile omului nu pot fi negociate”.

Hotărârea poate fi accesată [aici](#).

Pentru mai multe informații, contactați:

Nicoleta Hriplivîi, Avocată, Asociația Promo-LEX

GSM: 069279133;

E-mail: nicoleta.hriplivii@promolex.md